

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürgőnycim: Közlöny, Arad. Az Arad. Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lejelt több. Ezves szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLVI. évfolyam, 63. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

Szerda, 1931. március hó 18

Utazzunk!

Ne gondolja senki, hogy a fenti jelszó valamely magasabb koncepciójú államgazdasági propagandát kíván szolgálni. Előre is óvunk kell ettől a fatális félreértéstől az olvasót, akit jósorsa már vezérelt a külföld országában és aki épp ezért láthatott hasonló tendenciájú plakátokat az idegenforgalom centrális helyein, talán éppen ezzel a jelszóval, ezzel az egyetlen szuggesztív erejű felszólítással: Utazzunk! Mert vannak országok, ahol tisztában vannak vele, hogy az utazási kedv ébrentartása nemcsak az általános műveltséget, a civilizáció előrehaladását szolgálja, hanem az állami intézmények gazdasági virulását is. És azokban az országokban, ahol az utazás kellemes, új élmények zavartalan élvezeténél zavartalan folyamatát jelenti, ott a vasut is virágzik s a pénz vérkeringése is elevenebb.

Tehát: nem rólunk van szó. Nálunk közismertek a CFR örökös anyagi zavarai. De ugyanezért közismertek azok az okok is, amelyek jelentős mértékben járulnak hozzá a bajok súlyosbodásához. Ezek az okok pedig nem a szállítók, nem az adminisztrációs rendszerek működési zavarai, hanem a vasut gazdaságpolitikai irányításának dilettantizmusában. Nálunk harcolni kellett azért, hogy a közelmúltban az egész személyi közlekedést ne verje agyon a pénzügyminiszter fantasztikus udváltarifája és egyben a legsúlyosabb retorziós intézkedésekre ne kényszerítse az ugyancsak érdekelt külföldi kereskedelmi képviselőket is. Újabb harcolni kell a belügyminisztérium utazásellenes propagandája miatt, amelyet a társas-utazások betiltásával kezdett, — nehogy a mai nyomoruságos viszonyok közepette is mód kínálkozzék arra, hogy a kereskedők, az iparosok mégis megközelíthessék a külföldi ipari és kereskedelmi centrumokat.

Nem akarunk az elszármított intézkedések vizíója elé vágni megjegyzéseinkkel, de annak a megállapításnak rég aktuálitása van már, hogy hosszú évek óta semmi sem történik ebben az országban olyasmiról, amiről arra következtethetnénk, hogy a kormány itt is felismerte volna, tudatában lenne a civilizált vasuti üzletpolitika jelentőségének. Nemcsak az államháztartásban, hanem az ország külképviseleti viszonylataiban is. Az utas minálunk — akár bel-, akár külföldi viszonylatban — az az utolsó tényező, az a végső szempont, ami számba jöhet, ha tiltó és újabb terhekkel jelentő rendelkezésekről van szó. Ez a magyarázata annak, hogy a román állampolgár külföldön is viselni kénytelen a belföldi intézkedések súlyos következményeit. Ezért fizetjük mi a legmagasabb vizumokat, a legborsosabb tartózkodási engedélyeket a külföldön és nem tiltakozhatunk ellene, mert az udvariasan mosolygó svájci, francia, vagy akármelyik más nemzet hivatalnokai csak a vállat vonják: Hja, uram, maguk csinálják így, mi csak a kölcsönösség elve alapján állunk...!

Ez a kölcsönösségi elv az a megszívlelendő és meggondolkodtató valami, amibe benne gyökeredzik minden alulmaradottságunk magyarázata. A kormány nem látja be, hogy közepkori szellem sorvasztja a vasut kereskedelmi intézményét s riasztja el a pénztelentező külföldieket: a külföldet-járó államférfiaink pedig mentesek a külföld retorziós tarifáitól, tehát nem is érzik át a helyzet méltánytalan és megalázó következményeit. Mindaddig reménytelenül így marad a helyzet az egész vasutvonalon, amíg idegen szempontok zavarhatják és késleltethetik a vasut utasforgalmának normális kialakulását és amíg rá nem jönnek Bucurestiben arra, hogy silány nyereség az, amid így remélhetnek a CFR révén, ha ezzel a veszteséggel mérik össze, amit elveszítene a külföld bizalmának és érdeklődésének másutt csengő aranyat jelentő várműveinek. (.)

Cuza az ügyvédeknel is numerus clausust követel

Az antiszemita professor ismét botrányt provokált a parlamentben — Interpelláció a magas cukorárak miatt — Vita az ügyvédi törvényjavaslatról
Cuza: „Kiszzenvedett egy diák.” Egy hang: „Maga ölte meg!”

Bucurestiből jelentik: A kamara mai ülésén Mirescu szocialista a magas cukorárak miatt szólalt fel, majd Cuza bejelentette a háznak, hogy az a diák, aki a radauti Keresztény liga kongresszusán lórugás következtében szerencsétlenül járt, kiszzenvedett. Egy hang közbeszólt:

— *Maga ölte meg...*

Cuza kéri a vonatkozó iratokat, hogy interpellálhasson, majd a bucaresti-i házaló kereskedők ügyében beszél, akiket ugyanis, tudomása szerint, a főváros polgármestere el akar tiltani az iparuk gyakorlásától.

— Pedig ezek az oltenieniek — mondotta — a jövő romániai kereskedelmét jelentették, akik hivatva voltak, hogy kiragadják a zsidók kezéből az uralmat. Ugyilátszik nálunk csak a zsidó kereskedőket támogatják.

A jelenvolt Dobrescu Demeter, Bucuresti

főpolgármestere mindjárt válaszolt is Cuza-nak. Kijelentette, hogy a házaló kereskedők között igen sok zsidó is van; tehát intézkedése a zsidókat is érinti. Nem tűrheti továbbra is a házaló kereskedők nagy tömegét, mert vagy 12 ezer van belőlük, akik a ragályokat terjesztik. Alkalma volt egy nyomortanyán személnes impressziókat szerezni a házaló kereskedők nyomoráról.

egy ilyen helyen 77 oltenieni feküdt szennyesen, egymás hegyén hátán.

Egészségügyi szempontból válik szükségessé a házaló kereskedők merendszabályozása, ami nem jelenti végleges kiirtásukat, csak működésük megreformálását. Cuza-t intelligens embernek tartja, éppen ezért csodálkozik azon, hogy ilyen üdvös intézkedést kifogásol és nem helyesel.

Cuza professor kirohanása a zsidók ellen

Cuza: Ha zsidók vannak nálunk, akkor a piszkot és a férgekét ők terjesztik... (zaj.)

Pop C. István elnök ezután bejelenti, hogy a kölcsönös kapcsolatos törvényjavaslatok holnap kerülnek a Ház, illetve a szenátus elé.

Majd az ügyvédtörvény vitája során Iorga azt kéri, hogy amíg egyesítik az egyetemek tanterveit, addig a regáli licentia legyen egyenjogú az erdélyi doktorátussal. Brediceanu kifogásolja azt a tényt, hogy amikor sok fontos törvényjavaslat vár napirendre kerülésre, akkor a kormány az ügyvédtörvénnyel hibélődik.

De hozzátesszi azt is, hogy az igyekezet világos, hiszen a kamara tagjainak túlnyomó többsége fiskális. Voicu Nitescu igazságügyminiszter védelmébe veszi a törvényjavaslatot s Iorga álláspontját magáévá teszi.

Végül megint Cuza szólal fel. Leszögezi, hogy a zsidó ügyvédeké mindig a zsirus per s a román ügyvédgenerációra csak nyomoruság vár, mert a zsidó ügyvédek kész klienturával indulnak el. Az ügyvédeknel is numerus clausust követelt (nagy zaj.)

Ezzel véget is ért az ülés.

Négy pokolgép robbant

Nagy anyagi kár — Több súlyos sebesültje van a merényletnek — Rémület Jugoszlávia fővárosában —

Kommunisták helyezték el a pokolgépet

Belgrádból jelentik: Ma a kora reggeli órákban sorozatos pokolgépes merényletek történtek Belgrádban. Az eddigi jelentések alapján a merényletekről az alábbi tudósításunk számol be:

Ma reggel 5 óra 20 perc és 7 óra 42 perc között Belgrád különböző pontjain négy pokolgépes merénylet történt. Az első pokolgép valamivel fél hét előtt robbant fel a hadügyminisztérium udvarán. A második robbanás ugyanebben az uccában körülbelül 200 méterrel odébb történt, közvetlenül az igazságügyminisztérium palotája előtt. A pokolgép mint azt utólag megállapították, ezen a helyen egy utazó-böröndben volt elhelyezve. A harmadik pokolgép a nem messze levő közlekedésügyi minisztérium előtt robbant fel, azonban emberáldozatban itt sem esett kár. A járó-kelők egy negyedik pokolgépet is találtak, rögtön értesítették a leletről a legközelebbi rendőrszemet, aki yiszont azonnal jelentést tett a kerületi rendőrségen. Innen egy Rakalov nevű rendőrtiszt ment ki a helyszínre, hogy a bombát megvizsgálja. A rendőrtiszt alig vizsgálta pár pillanatig a pokolgépet.

amikor az felrobbant és a rendőrtisztet súlyosan megsebesítette.

Ez a pokolgép egy kosárban volt elhelyezve és az egyik középület előtt a kapubejártnál tették le. A robbanás itten anyagi kárt nem okozott.

A merényletek az egész városban érthető izgalmat keltettek. A főváros rendőrsége permanenciában van és már idáig is számos letartóztatás történt.

A hatóságoknak általában az a véleményük, hogy a merényleteket tüntetés céljából kommunisták követték el.

A merényletek színhelyeire bizottságok szállottak ki, akik mindent a legaprólékosabban megvizsgáltak. Megállapítást nyert, hogy a robbanások kivéve a hadügyminisztérium épületét, mindenütt jelentéktelen anyagi kárt tettek, ami annak tulajdonítható, hogy a pokolgépek az épületek uccái frontján voltak elhelyezve. A hadügyminisztérium udvarán a robbanás az épület falán egy nagy nyílást vágott. A merényletek színhelyéhez közel álló házak ablakai mind betörték. A robbanások a földtanuk szerint oly erősek voltak, hogy a város legtávolabb eső részein is hallották. Azt az uccát, ahol az első három merénylet történt, teljesen elzárták a forgalomtól. Az egész uccát lehullott faltörmelékek s ablakszilánkok borították.

Ismét zavaros a belpolitikai helyzet

Királyi audienciák, amelyekből semmi sem szivárgott ki — Kombinációk a kölcsönről — Izgalmas ülés várható a parlamentben — A prefektusok elmozdíthatatlansága — Félhivatalos cáfolat Popovici lemondásáról

Bucurestiből jelentik: Ma szenzáció erejével ható hír tartotta magát a legbeavatottabb politikai körökben is. A hiradás arról szólt, hogy Popovici Mihály pénzügyminiszter benyújtotta lemondását. Ezt a meglepetésszerű

hírt különböző módon kommentálták és késő esti órákig hivatalosan nem cáfolták meg. Este tizenegy óra után érkezett meg a kormány félhivatalos tudósító irodájától a következő cáfolat:

Félhivatalosan cáfolják Popovici lemondását

A Rador távirati irodáját ma legilletékesebb helyről annak közlésére hatalmazták fel, hogy a legerélyesebben cáfolja meg Popovici lemondásáról szóló híreket. Popovici nem adta be lemondását, — amint a félhivatalos jelenti — mindössze gyengélkedése miatt látja el Mironescu a pénzügyi tárcával járó ügyeket. Előreláthatólag csütörtökön veszi át a pénzügyminiszter uja hivatala vezetését, amikor is uja kihallgatáson jelenik meg az uralkodónál.

A mai belpolitikai eseményekről egyébként a következő telefon és távirati jelentések érkeztek:

Bucurestiből jelentik: Mironescu miniszterelnök ma délelőtt, majd délután audiencián jelent meg az uralkodónál. Titulescu délelőtt volt kihallgatáson a királynál. Az audienciák lefolyását a legnagyobb díszkrécióval kezelik és felülük mindeddig semmi sem szivárgott ki, azonban hírek szerint a kihallgatások szoros összefüggésben vannak a belpolitikai helyzettel.

Dinu Cesianu, párisi román követ, akinek az eredeti tervek szerint ma kellett volna visszatérnie állomáshelyére, e hó 23-ig meghosszabbította itt tartózkodását. A kombinációra

Az utépitési kölcsönre csak opciót kapott a kormány

Mironescu miniszterelnök, helyettes pénzügyminiszter nyomban megfelelt az aggodalmakra és kijelentette, hogy az Univerzul cikke nyomán lábra kapott hírek nem fedig a valóságot. A kormány opciót csak az utépitési kölcsönre kapott, ami természetes is, hiszen ennek a feltételeit csak ezután állapítják meg s

hajlamos lapok ezt a tényt is összefüggésbe hozzák a belpolitika problémáival.

A kormány pénzügyi bizottsága ma foglalkozott azokkal a törvényjavaslatokkal, amelyek a kölcsön megkötése után szükségessé váltak. Mironescu miniszterelnök, helyettes pénzügyminiszter ismertette a javaslatokat — amelyeket Popovici jegyzett — és választolt az összes érdeklődésekre. Az érdeklődők közül különösen *Franasovici* és dr. *Lupu* adtak kifejezést ama aggodalmuknak, amit az Univerzul mai száma is emleget.

Eszerint a kölcsön-szerződés megkötése nem végleges, arra csak opciót nyert a kormány.

erre csakis opciót lehetett kapni. *Leszógezte, hogy a nagy kölcsön végleges.*

Ezután a holnap délelőtt a kamara, holnap délután pedig a szenátus elé kerülő kölcsönügyi törvényjavaslatok elbádoit jelölték ki. E szerint a ratifikációs törvényjavaslatot Pompiliu Ioanitescu, a Mezőgazdasági Hitelintézet felállítására vonatkozó törvényjavaslatot P. R.

Ioanitescu, az utépitési törvényjavaslatot Udrea és a Casa Rurala létesítésére vonatkozó törvényjavaslatot Iacobescu adják elő a házban.

Calinescu és Mirto ma délelőtt, hosszabb tárgyalásokat folytattak, amelyek a jelenleg a legfelsőbb törvényelőkészítő bizottság előtt levő és a jövő héten a kamara elé kerülő közgazgatási reformjavaslatot célozták.

Az utóbbi napokban sok szó esett az erdélyi kormánypárti képviselők részéről a prefektusok elmozdíthatatlanságára vonatkozó törvényjavaslat ellen és élesen kifogásolták a javaslat intencióit, amennyiben az erdélyiek úgy vélik, hogy a prefektusok elmozdíthatatlanságával nem lehet a politikát a közgazgatásból kiküszöbölni, mivel elsősorban politikusok fogják ezeket a stallumokat elfoglalni, akiket majd el sem lehet távolítani, — ha nem felelnek meg hivatásuknak — legfeljebb csak fegyelmi uton lehetne őket leváltani, ez azonban mindig nehézségekbe ütközik. Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják, milyen lesz a végleges formája az idevonatkozó törvényjavaslatnak?

Ahogy a végrehajtókat fogadják

Kés, szidalom, 100 lej pénzbírság.

A szigorú adóvégrehajtásoknak egy igen érdekes epizódusa játszódott le ma délelőtt az aradi törvényszéken. A bíróság előtt Popa Mária 26 éves borosjenői parasztnő állott vádlótként hatóság elleni erőszak címén. A vádirat szerint az asszony 1930 márciusában késsel nekiment Fehér Ádám és Tóth Imre adóvégrehajtóknak, a kök butorát és pártait akarták befoglalni a hátralekös adó fejében.

A mai tárgyaláson az asszony tagadta az ellené emelt vádat, amely nem is nyert beigazolást. Ellenben a tanúk bizonyították, hogy Popa Mária szidalmazta a végrehajtókat, amit a bíróság kihágásnak minősített és ezért a harcias menyecske 100 lej pénzbüntetésre ítélték. Az ítélet jogerős.

A hit eltévelyedettjei

A Fülöp-szigetek vad népeinek borzalmas szertartásaitól az orosz szekták istentelenségéig.

A Fülöp-szigeteken a bennszülöttek egyik szektája Bertalan-éjszakát akart rendezni az amerikaiak, a szigetek mostani urai között és csak a véletlen mulott, hogy a szekta főpapjainak a terve szerint nem mészárolták le március negyedikén, a szekta főünnepén, az idegeneket.

Igy szólt az a távirati jelentés, amely újra ráterelte a figyelmet azokra a titokzatos és rémes hírű vallási jellegű szövetségekre, amelyek a primitív életviszonyok között élő népeknél rettenetes hatalommal rendelkeznek. A jelentésben nincsen megnevezve a szekta, de sok valószínűség szól amellett, hogy a Vodukultusz hívei akarták a vérfürdőt megrendezni, a Vodu vallás ugyanis az Amerikába rabszolgaságba hurcolt négerék szörnyű babonája. Centruma Haiti-szigeten van és bár a Fülöpszigeteket óriási távolság választja el Haititól, amerikai tudósok már rég megállapították, hogy a Vodu-vallás, ez a specifikusan néger szellemiségű szörnyalkotás, veszedelmesen terjed a filippinók, a Fülöp-szigetek barna őslakói között.

A Vodu-vallás rejtélyeinek a kutatása már évtizedek óta foglalkoztatja az ethnographusokat. Alapelemei világosan elárulják az afrikai származást. A titkos vallási szövetségek, a vallási misztériumok Afrikának minden törzsénél megvannak. A rabszolgaságba hurcolt négerék magukkal hozták a Vodu-szövetséget. Bálványuk, az élő kígyó szintén az afrikai eredetre mutat és a bálvány-tiszteletének a formája az együttes kecske és emberáldozat ugyancsak az afrikai származás ismertető jele, bár maga az emberáldozat minden ősvallásnak legünnepélyesebb aktusa volt.

A Vodu-vallás, ez az emberiség őskorából visszamaradt élő misztérium, egyben a fehé-

rek uralma elleni tiltakozás is. A szövetségnek csak színes ember lehet a tagja. A főpap és a főpapnő, akiknek a neve elrontott francia nyelven, Haiti eredetileg francia uralom alatt állott, papalói és mamalói, csak négerék lehetnek, Papalói, atykirály és mamalói, anyákirálynő, jelölik meg az áldozatokat, vezetik a szörnyű kicsapongásokban végződő szertartásokat és ők — adóztatják meg a hívőket. A szörnyű válás titkai nem igen ismerik, de annyit tudnak, hogy Haiti-szigetén most is évente száznál több asszony, gyerek esik áldozatul a véres bonának. Nem egyszer fehér nők vére is elkeveredik a feláldozott kecske vérével. Legtöbbnyire olyanoké, akiket beteg szenvedély hajt a Vodu-imádók orgiáinak megismerésére. Ezeknek az orgiáknak a részletei olyan hátborzongató szörnyűségek, hogy csak szakkönyvekben van helyük s ha levonjuk is az amerikai négergyűlölet esetleges túlzásait, még mindig annyi marad, amennyit a fehér ember egészséges sexualis mentalitása sehogy sem tud megérteni. A legiuresább az egészben, hogy a Voduhívők kifele esetleg tanult emberek és valamennyien látszólag valamelyik törvényes válásfelekezethez tartoznak. A Vodu titkai megőrzésének egyik módja, de a legbiztosabb védekezés minden árulás ellen is a halálbüntetés, amellyel a Vodu-papok nem takarékoskodnak valami tulságosan. A végrehajtás méreggel történik és már több európai kutató, aki tulságos buzgósággal érdeklődött a Vodukultusz titkai után, esett titokzatos mérgeknek áldozatul. A Vodu-papok nagy művészei a mérgekkeverésnek és a színes szolgaszemélyzet között mindig akad segítőársuk.

Tévedés volna azonban azt hinni, hogy csak a félvad népek és színes emberek között lehet ennyire uralkodó a vallási örjögés. Szomorú bizonyítékaink vannak arra, hogy a fehérek között is szörnyű hittételek és szertartások lehetnek. Különösen sok volt a szekta a hajdani Oroszországban és a bolsevisták válásüldözése éppen azért, hogy a nagy vallási

közösségeket gyorsabban tönkre tehesse, nem sokat törődik a titkos szektákkal. Egy emigrált orosz bispók szerint ma több a szektarius Oroszországban, mint volt a cári uralom idején. Az orosz szekták alapeleme az askézis és az egyszerűség. A test kínzása a lélek büneinek megváltásáért szinte valamennyinek alaptétele. A raskolnyik-ok voltak egyidőben a legszámosabban és fanatikus apostolaikat tüzzel-vassal üldözték, mert az öngyilkosságot prédikáltak. A világháború előtti esztendőknben történt, hogy egy egész falu Isten tiszteletére a tűzhalált választotta. A szkopcok a test bűnét akarják kiirtani. Nem házasodnak és a férfiak gyakran megcsontítják magukat. A duhoborcok majdnem hasonló tanokat hirdetnek, de nem követik a szkopcok túlzását. Tiszta erkölcsűek, amit a legtöbb orosz szektáról nem lehet elmondani, de rettenetesen üldözték őket már a cári Orosz országban, mert teljesen a biblia alapján állva, az egyenlőséget hirdették és semmiféle felsőbb séget nem akartak elismerni. A golubácsok, a szent lélek hívei, az egyik legveszedelmesebb orosz szekta, amely a házasságot, mint az isteni paranccsal ellenkezőt elveti és a fivérek és nővérek gyülekezeteiben az érzéki élvezeteknek misztikus színezetet ad. Azzal is vádolják őket, hogy tiszta szüzet áldoznak fel örjögő szertartásaikon, amelyekben nagy szerepe jut a táncnak. Abból kiindulva, hogy Dávid a frivólada előtt táncolva dicsőítette Istent, szertartásaikat valami körtáncszerű táncal fejezik be, amelyben a misztikus, órákig ismételt énekektől elkábult tömeg a bódulathoz hasonló, majdnem teljesen önkivületi állapotba jut.

A mohamedán titkos szekták tulajdonképpen csak az Izlám harcos szellemének kifejezése. Ezekben a legfontosabb tétel az idegengyűlölet és ezek tulajdonképpen politikai alakulatok, amelyek a gyarmatosító birodalmaknak sok bajt okoznak, de nem vethetők egybe a felsorolt szektákkal, amelyekben az ember Isteneresése szörnyű, sötét mellékutakra tévedt.

**Ma
lesz****DOHNÁNYI és HUBAY**egyetlen együttes zongora- és hegedű-
hangversenyük az aradi Kulturpalotában
este 9 órakor. ~~És~~ Jégyek elő-
vételben Oláh könyvkereskedésében 60-200 Lejig.**Nagy Mária gyilkosával találkoztak**Többen felismerték Schreiber Tamást — A gyilkos
ártatlanságát hangoztatta ismerősei előtt — Mene-
külés a villamoson — Kétszáz detektív razzijája**Budapesten****Szenzációs fordulat a nyomozás ügyében**

Budapestről jelentik: Schreiber Tamás kézrekerítésére hatalmas apparátussal és változatlan eréllyel folyik a nyomozás. Kétszáz detektív tartott ma délig razzitát Budapest környékén, felkutatták az összes környékbeli helységeket, hegyeket és erdőket, azonban Nagy Mária gyilkosának nyoma veszett. A nyomozás adatai kétségtelenül igazolják, hogy Schreiber tegnap Budafokon bujkált, de azóta nyomtalanul eltűnt.

Ezzel szemben az ügybuzgó közönség eddig 14 ül-Schreibert adott a rendőrök kezére.

Ma délelőtt egy villamoskalauz jelent meg a budapesti főkapitányságon és bejelentette, hogy egy férfi tegnap megszólította és egy-

Schreiber meglátogatta tegnap egy budapesti ismerősét

Hajnalné erre kikiáltott az ablakon egy arra haladó kerékpárosnak:

— Jöjjön, fogja el ezt az embert. Ez itt Schreiber, a gyilkos!

Schreiber káromkodva távozott Hajnalné lakásából, a kerékpáros pedig továbbment, mintha nem hallotta volna a kiáltást.

Az izgalmas jelenetnek szavahihetőséget adott az a körülmény, hogy a déli órákban megjelent a rendőrségen a kerékpáros is, aki elmondta, hogy hallotta a kiáltást, de nem vette komolyan.

Később visszanézett és látta, amint egy férfi kirohant Hajnalné házából és a Bu-

dapest felé haladó villamosra ugrott.

Akkor már nem tudta utókölni. A rendőrség valószínűnek tartja, hogy Schreiber Tamás csak félrevezetésből szállt a budapesti villamosra, az első megállónál leszállt és a hegyekbe menekült. Felmerült az a gyanú is, hogy Hajnalné készkarva később kiáltott és ezért dőlben őt is előállították a rendőrségen, ahol megkezdték kihallgatását.

Közben tovább folyik a nyomozás a gyilkos előélete után. Megállapították, hogy Schreiber ellen nem kevesebb, mint 340 izben elkövetett csalás és okirathamisítás címén érkeztek be feljelentések. Hasonló üzelve miatt néhány évvel ezelőtt két évi börtönre ítélték, amit ki is töltött.

A délutáni órákban döntő fordulat állott be a nyomozás ügyében. A rendőrség napok óta kutatja azt a férfit, aki kétszer járt Schreiber Hernád-uccai lakásán, ahol Hubay néven szerepelt. Ez az ismeretlen férfi közölte

Hajnal Sándorné nevű budafoki asszony lakása iránt érdeklődött. A férfi személyleírása teljesen megegyezett Schreiberével, azonban mire a legközelebbi rendőrnek szólhatott, az ismeretlen eltűnt. Megállapítást nyert az is, hogy Schreiber tényleg járt Hajnalné lakásán. Amikor az asszony meglátta, rémülten rákiáltott:

— Menjen innen, maga gyilkos!

— Sajnos azzal gyanúsítanak, — válaszolta Schreiber — de nem igaz, mert én nem öltem!

— Akkor miért nem jelentkezik a rendőrségen?

— Mert ártatlanul köröznek.

a gyilkos lakásadóijével, hogy Nagy Mária talpra utazott és Hubay utána ment. Ma végre sikerült kideríteni, hogy ez az ismeretlen férfi Erős Lajos 31 éves ügyvédjelölttel azonos, akit Ferenc-körúton levő lakásán ma délután letartóztatták. Beszállították a főkapitányságra, ahol nyomban megkezdték kihallgatását. A rendőrség azt akarja megállapítani, tud-e Erős a gyilkosságról, miért kereste kétszer Hubayt, illetőleg Schreibert és miért vállalkozott a Nagy Máriára vonatkozó üzenet átadására.

A Budapesti Értesítő késő éjjeli értesülése szerint Hajnalné kihallgatása zárt ajtók mögött egészen az éjszakai órákba nyúlt be. A rendőrség azonban egyelőre titokban tartja a kihallgatás eredményét.

Erős Lajos ügyében a rendőrség nem tudott pozitív eredményt felmutatni. Megállapítást nyert, hogy Erős nem az a bizonyos nagyorru férfi, akit, mint Schreiber sógorát keresi a rendőrség.

Döntő vallomás a lajnzi gyilkosság mai tárgyalásán**láták — Egy villanyszerelő szenzációs vallomása**

Bécsből jelentik: A Bauer-pör ma délelőtti tárgyalásán Richter villanyszerelőt hallgatta ki a bíróság, aki szenzációs vallomást tett. Richter, aki már a per első tárgyalásán is szerepelt, elmondta, hogy annak idején a lajnzi vadaskertben látott egy férfit, akin sötét ruha és nemez kalap volt. A férfiban később Bauer Gusztávot is-

merete fel. A tanu elmondta továbbá, hogy másnap olvasta az újságban hogy a lajnzi állatkertben egy női holttestet találtak. Mindjárt gondolta, hogy Bauernek köze van a gyilkossághoz.

Ezután a tanu elé négy fényképet tettek, melyek Wejwoda bécsi kávéház tulajdonost ábrázolják. Ugyanis a kávéház tulajdonos a megtevesztésig hasonlít Bauerhez, ezenkívül a kérdéses időben ő is sötét ruhát és ugyancsak nemez kalapot viselt.

A bíróság ama kérdésére, hogy nem-e Wejvodát látta a tanu július 17-én az állatkertben, Richter határozottan kijelenti, hogy nem téved, egészen bizonyos abban, hogy Bauerrel találkozott, hiszen éppen elég ideje volt az állatkertben megfigyelni, mert körülbelül 6-7 percig tartózkodott ott. Richter Gusztáv vallomása döntő befolyással van a per további menetére. A tárgyalás folyik.

Fejletlen gyermekek házassága Amerikában

Londonból jelentik: Rachel Crowdy, a híres angol szociológusnő amerikai körutja során megállapította, hogy Amerikában a gyermekházasságok nem ritka, sőt lehet mondani elég sűrű esetben fordulnak elő. Eszerint Amerika 11 államában összesen 343 ezer olyan nő van, akik 12 éves, tehát teljesen fejletlen gyermekkorban mentek férjhez.

Esti tűzriadalom a Városi Kávéháznál

9 óra tájban lángok csaptak ki a kávéházi pince uccára néző szelelő rostélyalából — A fázékony alkalmazottak szalmával tömték be a hézagokat, amit egy égő gyufa, vagy cigarettavég lángralobbantott

Ma este 9 óra tájban nagyarányú tűzriadalom támadt a Városi Kávéháznál.

A kávéház nagy üvegablakjai alatt elhúzódó szelelő rostélyokból hirtelen méteres lángok csaptak föl, amelyek nagyobb tűzveszedelem arányait sejtették.

Telefonon értesítették a tűzoltóságot, amely pillanatok alatt teljes készséggel kirobogott és a tűzoltóautó is megérkezett. Ekkor azonban már kiderült, hogy jelentéktelen tüzesetről van szó, amit még a kávéház alkalmazottjai eloltottak.

Megállapítást nyert, hogy a rostélyok betömésére szolgáló szalma lobbant lángra, melyet a kávéház személyzetéből azok helyeztek oda, akik a pincében éjszakánként a meleg fűtőttest mellett húzódnak meg és csak a szelelő rostélyok huzatja bántja őket. Ezért azután szalmával tömték be a rostély hézagait, ahova valamelyik járókelő vigyázatlanul gyufát, vagy cigarettamaradványt dobott, amely a szalmát egy-kettőre lángralobbantotta. A tűzoltóság figyelmesen átvizsgálta a pincelhelyiséget, azonban már semmi munkája nem akadt és csakhamar vissza is vonulhatott a legénység a lakományába.

Szadista, mazochista és fetisista társaságot lepleztek le Pozsonyban

Egy tisztviselő lakásán találkoztak a szekta pozsonyi hívei — Megbomlott agyu emberek fantasztikus szeánszai — A korbács uralma alatt, vagy Vénusz-bundában — Kik voltak tagjai a társaságnak?

Pozsonyból jelentik: A pozsonyi államrendőrség büntügyi osztálya egy hét óta szenzációs ügyben nyomoz. Bizalmas feljelentés által tudomására jutott a rendőrségnek, hogy O. E. pozsonyi magántisztviselő Kárpát-uccal lakásán szadista és mazochista szeánszok folynak. A rendőrség házkutatást tartott O. E. lakásán és miután elegendő terhelő adat birtokába jutott, áttette az ügyet az államügyészségre, amely szemérem elleni vétség miatt megindította O. E. és felesége ellen a büntető eljárást.

Förtelmes bűnök a hónaposszobában

Eddig szót a hivatalos jelentés, amely szükségességében is erősen rávilágít a Pozsonyban talajra talált szadista és mazochista üzemekre.

A Kárpát-ucca 1. számú házban lakott O. E., de különböző okok miatt e hónap elején felmondtak neki és feleségének. A ház hátsó részében, egyablakos, szerény alberletű szobát bérelt O. E. és felesége. A főbérletű felesége nem tud semmiről.

Borzalmas szeánszok egy magánlakásban

A lefoglalt könyvek címei egyedül is beszélnek: Sadistische und Mazochistische Erzählungen, Venus im Pelz, Erotische Typologie der Frau, Grausamen der Liebe oder Eros im Bade, Elschen, Sadistisch-flagellantisches Erzählungen, Unter der Herrschaft der Rute, Fräulein Wichlers Ferienkolonie, Allgomanen oder die Brautnacht, Sie soll deine Herrin sein, Im Banne der Qual, Verkehrte Geschlechtsrichtung, Der Sklave der schönen Despotin és így tovább.

Amit a szadista, mazochista és fetisista irodalom kitermelt, az mind bevonult O. E. könyvtárába.

A kistermetű, vékony O. E.-ről az volt a vélemény, hogy csupán csak elméletileg foglalkozott a kérdéssel. A nyomozás azonban megállapította, hogy O. E. egy nemzetközi szekta tagja, melynek tagjai valamennyi metropoliban megtalálhatók. A szekta tagjai jellegű levelezéseket folytatnak egymással, közlik a legújabb szadista és mazochista vivmányokat, megismertetik egymással az újonnan megjelent könyveket és kicserélik maguk közt érzéseiket.

A nyomozás abban az irányban is kiterjedt, vajjon fogadott-e O. E. látogatókat. Erre vonatkozólag pozitív adatok állnak rendelkezésre, amennyiben megállapítást nyert, hogy O. E. Kárpát-uccai lakásán ritka időközökben szeánszokat tartottak március elsejéig. Ezen a napon O.-ék kiköltöztek a Kárpát-uccából s most a Liszt Ferenc-ucca 8. számú házban laknak. Ez idő óta O.-ék nem fogadtak senkit, valószínűleg azért, mert sejtették, hogy rendőri megfigyelés alatt állnak.

Kik jártak a mazochista szeánszokra?

Ezt a kérdést is tisztázni kellett. O. rendkívüli titoktartással intézte ezeket az ügyeket s így a szomszédok vallomását kellett figyelembe venni. Ezek szerint egy pozsonyi mérnök és felesége, meg két urileány voltak látogatói a szeánszoknak. A flagellációk, mazochizmus és fetisizmus oltárán áldoztak ezeken a szeánszokon olyan körülmények között, amelyeknek leírása nem bírja el a nyomdafestéket.

A legbizarrabb és legfantasztikusabb gyönyöröket keresték ezek az emberek, félredobva egymás közt minden szeméremet és emberi méltóságot. Ez már a pathológia hatáskörébe tartozik. Itt a törvénykönyv tanácstalannul áll az események kel szemben.

A megbomlott emberi agy beteges szárnyalá-

— Nagyon indulatos ember volt O. ur. Folyton idegeskedett, haragudott, bosszankodott, a végén már nem bírtunk vele, felmondtunk nekik.

A napokban itt jártak az urak a rendőrségtől, akkor tudtam meg, hogy O. ur valamit csinált. Nem tetszik tudni, hogy mit?...

— Hogy jártak-e hozzá idegenek? Hát jártak, de mivelhogy csendben viselkedtek, nem törődtem velük. O. urnak rengeteg könyve volt, folyton olvasott s fényképeket nézett.

A főbérletűek nem tudnak egyebet O.-ról. Annál többet tud azonban a rendőri nyomozás, amely förtelmes bűnökről rántotta le a leplet.

Az O.-nál tartott házkutatás alkalmából a rendőrség mintegy 30 könyvet foglalt le, melyek közül 13-at elkobzott. Ezek a könyvek az aberrációk, perverziók valóságos tárházát képezik. Az emberi képzeletet messze felülmúló beteges hajlamok vannak irásban és képekben megrögzítve O. E. könyveiben. O. a könyveket szívesen adta kölcsön a szadista és mazochista hívőknek, akik a könyvek elolvasása után rendszerint hívőknek álltak be.

sait nem lehet a paragrafusokon keresztül nézni, itt csak a klinikai beavatkozás segít — ha segíthet. Kétségkívül bebizonyosodott az is, hogy O.-ék a legraffináltabb módon gyűjtötték maguk köré a hívőket, úgy, hogy senmi törvényellenest nem tettek. Nem propagálták a mazochizmust, vagy szadizmust, ők csak könyveket adtak kölcsön és ezek a könyvek azután elvégeztek mindent. A behódolás munkájában nagy szerepet játszottak az eredeti fényképek, amelyek valósággal megborgongatják azt, aki e képet nézi.

Érthető tehát, ha nemcsak Pozsonyban, de egész Szlovénországban voltak titkos és nyílt hívei a mazochista, szadista és fetisista szektának. Egy érsekújvári fiatalember levelet is megtaláltak O. E.-nél, amelyben megköszöni a könyveket és újakat kér.

Az egyik pornografikus fényképen a következő feliratot találták:

„Meiner Herrin A. von ihrer Sklave“

Az államrendőrség nagy körültekintéssel folytatja ebben az ügyben a további nyomozást és röviden szenzációs fejlemények várhatók

Genfben megbukott a vám-fegyverszüneti értekezlet

Zátonyra futottak a kereskedelmi egyezmény tárgyalásai — Anglia akadályozta meg az egyezmény életbeléptetését

Genfből jelentik: A Népszövetség gazdasági konferenciájának a genfi kereskedelmi egyezményre vonatkozó tárgyalásai zátonyra futottak. A délutáni ülésen megállapítást nyert, hogy az egyezmény nem léphet életbe, mert nem lehet az aláíró államok fennálló szerződéseit meghatározott időn belül megváltoztatni.

Nem oszlatják fel a kormányzóságokat

Bocu Sever kormányzó nyilatkozata

Temesvárról jelentik: A bucaresti-i lapok híradásai nyomán az a hír terjedt el, hogy a közigazgatási reformban, amely a jövő hét folyamán kerül a parlament elé, eltörlik a kormányzóságokat és ezek helyett két megyét rendelnek egy-egy prefektus alá. Az Aradi Közlöny temesvári tudósítója az ügyben kérdést intézett Bocu Sever bánati kormányzóhoz, aki energikusan cáfolta meg a bucaresti-i híradásokat.

Április 1-én

új előfizetést nyitunk az „Aradi Közlöny“-re

Kérjük azokat az előfizetőket, akiknek előfizetése lejárt, vagy hátralékban vannak, hogy sürgősen ujjtsák meg előfizetésüket, illetve egyenltsék ki tartozásukat, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

Színház — Irodalom — Művészet

* Az aradi Városi Színház heti műsora. Szerda: Okos mama (operett, Poór Lili felépte, A. bérlet). Csütörtök: A gyöngé nem (pikáns francia bohózat, csak felmötteknek, ujdonság itt először, Poór Lili felépte, C. bérlet). Péntek és szombat: román előadás.

* Poór Lili operettben nagy esemény, mert még nem volt példa Aradon, hogy a művész a könnyebb fajsúlyú színpadi munkák területére kiránduljon. — Eppen ezért jelent érdekességet ez a körülmény, amit szenzációjában még növel az, hogy az Okos mama címszerepét kreálja, ami fregolizmusánál fogva szintén nagyfokú művészi készséget igényel, Poór Lili természetesen könnyen győzi művészetének eszközeivel az operett-figura alakításainak kellekeit is és felejtethetetlen magasságba emeli a címszerep megmintázását. Az Okos mama ma esti előadása után a közönségnek még csak egy este nyílik alkalm, hogy Poór Lili művészetét megcsodálja. A bucsu keretét premier adja meg. „Gyöngé nem“ bemutató előadása, amely holnap, csütörtökön történik meg. Az igazgatóság csak felmötteknek játsza Edouard Bourdet remek bohózatát, amely témájában rendkívül merész párisi életkép, de emellett hallatlanul mulatságos és a budapesti Magyar Színházban ismeretes sikere tökéletesen indokolt. Az aradi előadást Poór Lili nemes intuíciója tengi át, szóval kifinomultan hajlik a tökéletesség felé. A prózaegyüttes valamennyi erőssége résztvesz benne, akik Poór Lili négy napos vendégjátékának bucsuját méltó keretbe foglalják.

* A Színházi Élet új számában Móricz Zsigmond a vidéki színházokról, Erdős Renée a pesti bárókról, Karinthy Frigyes a névulításról, Incze Sándor Rinoról, a válóperek városáról, Tasnády Fekete Mária Hatvány Liliről írt cikket. Háromfelvonásos színdarab, teljes gyermekujság, kotta- és kézimunkaiv melléklet van még a Színházi Élet új számában, melynek ára 40 lej, negyedévi előfizetési díj 450 lej, kiadóhivatal Budapest, VI. Aradi-ucca 8.

Ezen megbukott a vám-fegyverszüneti értekezlet és mivel a tervezett életbeléptetése nem történt meg, az aláíró felek visszaverték szerződési szabadságukat. A döntő fordulat, amely az egyezmény meghiusítására vezetett, onnan ered, hogy Anglia az egyezmény életbeléptetése ellen lépett közbe. A konferencia tagjai holnap délután zárülésre jönnek össze.

— Épp ma délelőtt beszéltem Mihalache belügyminiszterrel. — jelentette ki a kormányzó — aki szintén megcáfolta a kormányzóságok feloszlatásáról szóló híreket. Mindössze annyi az igaz, hogy a kormányzóságok a miniszteriumok kirendeltségeivé válnak, vagyis az egyes miniszteriumokról szóló szervezési törvény vonatkozik rájuk, Feloszlatásról azonban nincs szó.

Kommunista szervezetet leplezték le Pesterzsébeten

Hét kommunista letartóztatása és egy nyomda feltevézése a rendőri nyomozás eredménye.

Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség politikai osztálya ma délelőtt Pesterzsébeten

kommunista nyomdát fedezett fel.

Az ügyben további erélyes nyomozás indult meg, amely még a ma déli órákban szenzációs eredménnyel járt. A hatóságok letartóztatták Spiegel István miskolci születésű 24 éves izraelita gépészmérnököt, Erdős László 26 éves gépészmérnököt, akik a brünni egyetemen ismerkedtek meg egymással, ezenkívül letartóztatták Szalay Gyula, Szalay József, Woller Lajos, Aczél Klára és Nagy Gyula pesterzsébeti lakosokat, akik vezető tagjai voltak a leplezett kommunista szervezetnek.

A kihallgatások alkalmával Spiegel István bevallotta, hogy Erdős Lászlóval külföldön ismerkedett meg és

a bécsi kommunista párttól kaptak megbízást a magyarországi kommunista szervezkedésre.

Pénzzel ugyancsak a bécsi kommunista párt látta el őket. A rendőrség mind a hetet letartóztatta és átkísérték őket az ügyészhez.

A délutáni órákban folytatták a pesterzsébeti kommunista szervezkedés letartóztatottjainak kihallgatását. Megállapítást nyert, hogy a sokszorosított Spiegel menyasszonya, Aczél Klára édesapjától kapták, aki azonban nem tudta, milyen célra használják fel. Spiegel a Kommunista és az Ifjú Proletár című lapokat, Erdős pedig a Kommunista Nők csoportja című lapot szerkesztette. A letartóztatottak azt mondták, hogy egy Péntek nevű egyéntől kapták utasításukat, aki viszont egyenesen Moszkvával állott összeköttetésben. Péntek hollétére vonatkozólag nem tudtak felvilágosítást adni.

Chaplinnek tetszik a magyar csárdás, mert jó hatással van a vérkeringésre

Bécsben igen sok csárdáslemez vásárolt össze

Bécsből jelentik: Charlie Chaplint lelkesen ünneplik az osztrák fővárosban. Ma nagy esődület támadt a Graben egyik üzlete előtt, mintán az a hír terjedt el, hogy Chaplin gramofont és lemezeket vásárolt ott. Ez igaz is volt, Chaplin főleg magyar gyorscsárdásokat

vásárolt, mert — mint kijelentette — tetszik neki a ritmusuk, amelyek jó hatással vannak a vérkeringésre. A magyar csárdásokon kívül spanyol tangókat is vásárolt. A bécsi zene nem tetszett a világhírű komikusnak, mert túl lassu és kedélyes.

A köztisztviselők elmaradt fizetése és a Skoda-művek száznyolcvan milliója

Miért nem kaptak fizetést a köztisztviselők — A Banca Nationala csak elvben járult hozzá a fizetések kiutalásához

Bucurestiből jelentik: A kormány-nak nagy gondot okozott az állami tisztviselők elmaradt fizetésének problémája. Vannak megyék, — különösen Erdélyben — ahol az állami tisztviselők a legsúlyosabb gondok középette élnek, mert hónapok óta nem kaptak fizetést. Mironescu miniszterelnök több ízben interveniált a Banca Nationalánál, amelytől 500 millió lejt kért a tisztviselői fizetések kiegyenlítésére. Mindaddig, amíg Burillianu volt a Banca Nationala kormányzója, a kormány minden intervenciója hiábavalónak bizonyult. Most azonban változott a helyzet és a Banca Nationala igazgatótanácsa elvben hozzájárult az ötszázmillió kiutalásához, azzal a feltétellel, hogy a kormány részletes listát nyújtson be a banknak, ismeretve az egyes megyékben fennálló tartozásait.

Az Epoca mai száma cikket ír az ügyvel kapcsolatban és megállapítja, hogy a lista benyújtásakor a Banca Nationala vezetősége

füreusa megállapítást tett. Kiderült ugyanis — írja a lap, — hogy

a hátralékos tisztviselői fizetések kiegyenlítésére csak 320 millió lej szükséges,

míg a fennmaradt 180 millió lejt a Skoda-műveknek akarják kifizetni az általuk szállított anyagokért. A megállapítás annál is inkább meglepetést keltő volt, mert a Skoda-művek néhány nappal ezelőtt bejelentették a román kormánynak, hogy az ország nehéz anyagi viszonyaira való tekintettel, hajlandó egyelőre 30 millió lejjel megelégedni, míg a többi, megfelelő részletekben fogadják el. A Banca Nationala vezetősége a megállapítást Mironescu miniszterelnöknek tudomására hozta és felvilágosítást kért. A miniszterelnök maga sem ismerte az esetet és a pénzügyminisztériumtól kért információt. Az Epoca szerint

a kormánypárt egyik vezető egyénisége interveniált, hogy a Skoda-művek követelésük teljes összegét kapják meg

és ezen intervenció eredményeképpen vették fel a 180 milliót. A lap híradása általános fel-tűnést keltett Bucurestiben.

Megfelelő ápolás hiányában
öregszünk !..

Maradjunk a Simon-crémhez hűek, hogy fiatalok és szépek legyünk. Ezen crém megrendíthetetlen világsikere biztosítja a hatást.

Ez a nem zsíros és nem száraz, hanem kívánság szerint nyulékony crém puhává, gyöngévé teszi a bőrt és az arcszínnek fiatalos édeséget nyújt.

Simon-Puder és Simon Szappan használata nélkülözhetetlen a siker érdekében.

CRÈME SIMON

PARIS

Visszavonni készül a belügyminiszter a társas-Sem Aradon, sem Temesváron nem fordultak elő utazások tiltó rendelkezését törvényellenes jelentkezések — Új rendszer alapján engedélyezik a további társas-utazásokat — A magyar hatóságok sikeres intervenciója

Amint hírt adtunk róla, Cadere belügyminiszteri államtitkár betiltotta a csoportos utlevéllel folyó külföldi utazásokat. A meglepetést keltő intézkedés következtében az ország határaitól máris számos utast, akik kollektív utlevéllel akartak átkelni a határon, utazásukban föltartóztatták és saját költségükön cindulási helyeikre küldtek vissza. Hír szerint a belügyminiszteri államtitkár ideiglenes intézkedését azzal indokolja, hogy sok olyan személy hagyja el a kollektív utlevél-csoportokkal az országot, akiknek adó, vagy katonai ügyük rendezetlen. Az államtitkár rendelkezése ugy külföldön általános visszatetszést keltett.

Értesülésünk szerint a feltűnést keltő intézkedésre az adott okot, hogy egyes Kolozsvártól induló csoportokban több fiatalembert találtak az állambiztonsági hivatal közegei, akiknek nem volt rendben a katonai okmányuk. Ilyen esetek azonban — amint ezt a belügyminisztériumban is megállapították — sem Aradon, sem Temesváron, nem fordultak elő. A belügyminiszter most olyan értelemben készül rendelkezni, hogy a társasutazásokat betiltó rendeletet visszavonja, egyben pedig utasítja az egyes megyei prefekturákat, hogy új rendszer alapján ejtsék meg a társasutazások részvevőinek ellenőrzését és a prefekturák juttassák el a résztvevők okmányait az illetékes hatóságokhoz.

Budapestről jelentik: Mint ismeretes, közel 300 főnyi erdélyi tanulmány-csoport készült fel az Erdélyi Gazdasági Egyesület irányításában a budapesti országos Mezőgazdasági Kiállításra. A közös utlevél miatt azonban nehézségek merültek fel és a Budapestre igyekvő gazdák Kolozsvárról és Nagyváradon várták be, amíg az ügyük elintézését nyer. Az illetékes magyar hatóságok közbenjárására sikerült is elintézni az erdélyi tanulmány-csoport zavarátalan budapesti utját és így az erdélyi gazdák szerda este 9 óra 36 perckor rendben megérkeztek a budapesti Keleti pályaudvarra.

A Graf Zeppelin Budapesten

Az óriás léghajó a hó végén Budapestre érkezik

Budapestről jelentik: Március 29-én érkezik Budapestre Eckener vezetésével a Graf Zeppelin, amely Friedrichshafen-Budapest között végez utat. Az utazásra számos bécsi és prágai utas jelentkezett.

Az aradi mozik mai műsora

5, 7 és 9 órákor.

CENTRAL MOZGÓ: A CSAVARGÓKIRÁLY. Operai magaslatoakra emelkedő zenés énekes filmtétel. A Paramount-gvár egyik legnagyobb szabású, 100 százlékosan színes produkciója. A főszerepeket Jeanette MacDonald, az elbűvölően szép, ezüsthangú filmsztár, aki „A királynő férje” című filmperegettben hódította meg Arad közönségét, továbbá Dennis King, a hatalmas hangú és impozáns megjelenésű énekes színész, Lillian Roth és Warner Oland játsszák. (Kezdetkor az autókát bezárják.)

SELECT MOZGÓ: Premier! A VESZEDELMEK UTJA. Arizonai cowboy-kép. Főszerepekben: Gary Cooper, Betty Jewel és El Brendel, a kitűnő filmkomikus. (Rendes helyárrakkal).

ELITE MOZGÓ: Premier! A BÜN LOVAGJAI (Támadás a nyugati expressz ellen) Izgalmas kalandorkép. Főszereplők: Cora Williams, Frank Nelson, Charles H. Malles és Yvonne Howell.

GRADISTE MOZGÓ: VOLGA-VOLGA (Stenka Razin) dráma. Főszerepekben: Ad. H. von Schlettow, Lillian Hall Davis és Rudolf Klein-Rogge (Előadások 7 és 9 órákor.)

Sedan György keservesen bünhödik Aradon, mert távol Szibériában nem ismerte a békefeltételeket

Nem tudta, hogy Kápolnás Romániához tartozik és magyarnak írta magát utlevelében — Idegenként kezelik Romániában — Elvesztette állását, holott a román Bánságban született — A prefektus intervenciójára ideiglenes állampolgárságot kap Sedan György

Sedan György volt pénzügyi tisztviselő, román nemzetiségű soborsini lakos ma délelőtt megjelent az aradi megyei prefekturán, hogy jogorvoslást és belátást kérjen a hatóságoktól és hogy végre elérje az igazságot, amelyért hét esztendő óta hiába küzd. Mert hét évvel ezelőtt Sedan György a körülmények és viszonyok nem ismerete folytán egy tévedést követett el és tévedésének következményei még ma is üldözik ezt a szerencsétlen embert, aki végigjárt már minden elképzelhető kálváriát Soborsintól Aradig, innen a temesvári kormányzó-sághoz és Temesvárról Bucurestibe, anélkül, hogy sikerült volna az illetékes hatóságokat meggyőzni igazáról.

Sedan György pénzügyi tisztviselő 1914-ben a háború kitörésekor bevonult és már az első menetszázaddal az orosz frontra ment. Alig egy év múlva a tisztviselő fogságba esett és Szibériába szállították. Kilenc éven keresztül küzdött és szenvedett Sedan György, a ki időközben meg is nősült. Végre, nagysokára, 1924-ben azt a hírt kapta, hogy haza jöhet. Asszonyjal és gyermekekkel indult a hosszú utnak, amely haza vezetett. Mielőtt az elindulás megtörtént, a volt tisztviselőnek bizonyos formalitásokon kellett keresztül esnie. Utlevelet állítottak ki az ő és családja számára, hogy háborítatlanul visszajöhessen és a kiállítás alkalmával történt az a kis tévedés, amelyet Sedan György éveken át synylett meg. Az utlevél kiállító hatóságok bejegyezték az utlevelébe a szokásos személyi adatokat, amelyeket Sedan diktált be. És jött a kérdés:

— Hova való?

— Kápolnásra — felelte a volt tisztviselő.

— Milyen államban van?

Mit tudta Sedan György, hogy 1919-ben milyen határokat vontak meg a diplomaták. Erről elfelejtették a Szibériában szenvedő hadifoglyot értesíteni. Amnyi már fozzá is eljutott, hogy Erdélyt és a Bánságot Romániához csatolták, de arról fogalma sem volt, hova esett Kápolnás. Egy kicsit gondolkozott, majd rávágta a feleletet:

— Magyarország.

Sedan György tehát hazaérkezett családjával együtt. Itthon már megtudta, hogy a Bánáthban tekvő Kápolnás már nem Magyarországhoz tartozik, hanem Románia területét képezi. Nem tulajdonított nagyfontosságot az esetnek, miután akadálytalanul átengedték a határon. Csak itthon gyűlt meg a baja. Megállapították, hogy utlevelében magyar állampolgárként vették be az idegenek lajstromába. Kivetették rá a szokásos idegen-adót, tartózkodási engedélyt állítottak ki számára és

Sedan György, aki ki sem mozdult fogságaiutása előtt erről a területről, idegen állampolgár lett.

Hiába bizonyította be, hogy tévedés történt csupán, hiába sikerült visszajutni tisztviselőnek a pénzügyi szolgálataiba, nem ismerték el román állampolgárnak, sőt tévedése miatt hamarosan az állását is elveszítette.

És Sedan György elindult megkeresni az

Nem a walesi herceget akarta megölni a buenos-ayresi anarchista

Kiderült a „merénylet”-ügy háttere.

Buenos Ayresből jelentik: A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy a napokban történt bombamerénylet kísérlete nem a walesi herceg ellen irányult. Ma sikerült leleplezni egy anarchista-bandát, amelynek tanyáján számos bombát találtak. Az elfogott anarchisták kijelentették, hogy ők egy középület ellen terveztek bombamerényletet.

igazságot. Sehol sem találkozott vele. Először Aradra jött be, innen a temesvári kormányzó-sághoz ment, majd Bucurestibe utazott, ahol két héten át kilincselte végig a belügyminisztérium összes hivatalosbait, mindenütt elutasították. Súlyos ezeket költött már erre az ügyre és egyetlen hivatalban sem voltak hajlandók belátni, miszerint nem lehet megbüntetni egy embert csupán azért, mert Szibériában nem tudta, hogy hová esett a békekötéskor Kápolnás község, Romániába, vagy Magyarországra. Mindenütt elutasították és azt a tanácsot adták neki, igyekezzen naturalizálás útján megszerezni a román állampolgárságot.

A volt pénzügyi tisztviselő azonban még mindig nem tud belenyugodni abba, ami történt. Ma délelőtt megjelent az aradi megyei prefekturán, meghallgatást kért Dimitrescu Constantin belügyi vezérfelügyelő, delegált prefektustól. Rövid várakozás után be is jutott a prefektushoz, aki figyelmesen végighallgatta Sedan György elbeszélését, a hétesztendős kálváriáról és megígérte segítségét. A delegált prefektus nyomban rendeletet adott ki az egyik megyei hivatalnoknak, írjon föl a belügyminisztériumba és javasolja az aradi prefektura nevében, adják meg Sedan Györgynek az ideiglenes állampolgárságot jelképező „do-vada speciala”-t, tekintettel arra, hogy nem lehet hibáztatni tévedéséért a volt tisztviselőt. Amennyiben a belügyminisztérium nem adhatja ki ezt az ideiglenes állampolgárságot, úgy a prefektus az igazságügyminisztériumhoz fordul és kéri, engedje el Sedan Györgynek a törvényben előírt tízéves türelmi időt s deklarálja román állampolgárnak.

Sedan György megnyugodva vette tudomásul a prefektusi jóakaratot és hazament Soborsinra, ahol most reménykedő szíjjel várja a bucaresti-i értesítést, amely talán a végét jelenti a héteves kálváriának, amely talán visszaadja neki elvesztett jogait, újra utlevelet kaphat, ha kell, iparendélyt válthat, nem kell tartózkodási engedélyért könyörögnie, szóval egyenjogú lehet polgártársaival, akik között ma számkivetett, társadalmon kívül álló egyénnek érzi magát.

Marosi Rudolf.

SPORT KÖZLÖNY

Csütörtökön kötik meg Bucurestiben a román—magyar sportbékét

A magyar delegátusok ma reggel elutaztak Bucurestibe — A Bástya lesz az első csapat, amely a sportkonfliktus után Romániában vendégszerepel.

A román-magyar sportbéke ügye végre elérkezett az utolsó stádiumba: már csak két nap választ el az aláírástól.

Budapesten a multkor már a két ország megbízottai körülbelül meg is egyeztek az egyes feltételek tekintetében és a hivatalos bucaresti-i zárókonferenciára már csak az a feladat várt, hogy hivatalosan is megformálják a békeszerződés pontjait. Csütörtökön délután kezdődik a fővárosban ez a konferencia, amely elé nagy reménykedéssel tekintenek a béke hívei.

A Magyar Labdarúgók Szövetsége Rosenbergs Emil dr. alelnököt és Kenveres Árpád főtitkárt küldte ki a bucaresti-i tárgyalásokra, akik kedden reggel indultak el Budapestről.

Értesülésünk szerint

csütörtökön délután ülnek össze a ma-

INGYEN KAPJA

6 hó végéig

AZ ARADI KÖZLÖNY-t,

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1931. április 1-től számítjuk.

Bonyodalmak az aradi római katolikus hitközség hatvanholdas földje körül

Dr. Lakatos Ottó tárgyalásai dr. Lutai Cornel polgármesterrel — A plébánia lemond a földről, ha az állam kárpótolja — A város földje, amely fölött az állam rendelkezik

Ma délelőtt megjelent az aradi városházán Lakatos Ottó dr., római katolikus plébános, hogy a hitközség hatvanholdas földje ügyében tárgyalást folytasson Lutai Cornel dr. polgármesterrel. Mint megirtuk, a város hatvan hold szántóföldet kapott az államtól Arad határában és most, mikor birtokába akarta a földet venni, az a kellemetlen meglepetés érte, hogy időközben a földművelésügyi minisztérium az aradi római katolikus egyházközségnek adta a hatvan holdat.

A város egyezkedésre szólította fel a római katolikus egyházközséget és azt kívánta, fizesse az egyház a bérösszeget a városnak, vagy mondjon le a földről. A mai tárgyalások még nem vezettek eredményre, annál is inkább, miután kiderült, hogy a katolikus egyház nem bérbe kapta a földet, hanem azt cesszióképpen adták az aradi plébániának. Lakatos Ottó dr. bejelentette a polgármesternek, hogy a plébánia lemond a földről, amennyiben az állam megfelelő módon kárpótolja. Reálhatóleg megegyezés jön létre az ügyben, még pedig olyan módon, amely nem sérti a katolikus egyházközség érdekeit.

A magyar és román delegátusok a békeszerződés végleges formába öntése céljából.

A román szövetséget ezen a tárgyaláson Nedelcovici és Xifando képviselik.

Ez az információ teljesen fedi a bucaresti-i hivatalos álláspontot, úgy, hogy most már befejezettek is lehet tekinteni a tárgyalásokat. Érdekes egyébként, hogy Budapesten is biztosra veszik a béke megkötését, mert például az MLSz szombati tanácsülésének tárgysorozatára már ki is írták a román-magyar sportbéke ratifikálását. Ilyen körülmények között a magyar labdarúgócsapatok előtt megnyílik a régen elzárt határ.

Az első magyar csapat, amely Romániában vendégszerepel, a szegedi Bástya lesz.

Amelynek vezetőségével éppen a szegedi csapat vezet meg a temesvári Ripansia elnöksége. A Bástvát valószínűleg a Sabaria fogja nyomon követni.

Nagyszabású sorsjáték megrendezésére kaptak engedélyt az erdélyi zsidó kórházegyesületek

A kolozsvári, nagyváradi és szatmári zsidó kórházegyesületek közös sorsjátékán közel hárommillió lej készpénznyeremény lesz ki-sorsolva.

Mindenkinek élénk emlékezetében van még az a páratlanul sikerült sorsjáték, amelyet a kolozsvári zsidó Kórházegyesület rendezett meg az elmúlt évben. A közel hárommillió lejt kitevő nyeremények, amelyek — mint emlékeztetés — az Albina bank garantált, nyomban a huzás után ki lettek fizetve a boldog nyerőknek.

Az utóbbi időkben a kolozsvári Zsidó Kórházegyesület vezetőségénél számosan érdeklődtek, hogy nem-e kívánja megismételni nagy sikerű sorsjátékát. Ez az egyre jobban fokozódó érdeklődés indította a kolozsvári Kórházegyesületet arra, hogy a nagyváradi és a szatmári zsidó kórházegyesületekkel karöltve egy újabb nagyszabású sorsjáték megrendezésére kérjen engedélyt a kormánytól. A belügyminisztérium méltányolva e három zsidó kórházegyesület nagystilű emberbaráti tevékenységét, készséggel tett eleget a kórházegyesületek kérésének és folyó évi január 2-án kelt 1. számú rendeletével megadta az engedélyt a sorsjáték megrendezésére. A sorsjáték kedvelők bizonyára jó jelnek fogják tekinteni, hogy merő véletlenségből ez az engedély volt ebben az évben az első aktája a belügyminisztériumnak. A nyeremények összege ez alkalommal is közel hárommillió lejt tesz ki s a főnyeremény egymagában kerek egymillió lej.

A három zsidó kórházegyesület a sorsjáték lebonyolítására Kolozsváron, Főter 20. sz. alatt központi irodát létesített, amely már meg is kezdte az új sorsjáték megszervezésének munkálatait. Nem lehet kétséges, hogy az erdélyi zsidó kórházegyesületek ezen második sorsjátéka épp oly sikerrel fog végződni, mint az első.

Kolozsvári Mentők készpénz sorsjátéka

Aradon minden trafikban kapható.

Nyeremények garantálva és fizetve a Banca Albina által.

Soha többé

ilyen alkalom, hogy csekély 100 lejért gazdag ember lehessen, mert március 25-én 200.000 lejt és

április 1-én 1 millió lejt nyerhet

a oluji Mentő sorsjegy huzásain.

Siessen a vásárlással, amíg nem késő!

Sorsjegy kapható: dohány-hirlapárudákban, borbélyoknál és uccai árusoknál, valamint 117 lej beküldése ellenében a Sorsjegyirodában Cluj, Str. Memorandului No. 16. és a főbizományosnál Aradon, Eckstein Tivadar, Str. I. Weltzer No. 12. ◀▶ Nyereményjegyzék hírlapokban közölve.

Már 1897-ben heliokoptert szerkesztett egy magyar feltaláló 300 francis modellnél jobbnak nyilvánították egy magyar bronzműves találmányát

Párisból jelentik: A repülés problémája ma már több-kevésbé megoldott kérdés: a repülőgép, a modern ember felfogása szerint, teljesen biztos közlekedési eszköz. A repülő-konstruktörök most főleg az foglalkoztatja, miképpen lehetne még biztonságosabbá tenni a repülést és hogyan lehetne megoldani a helyből való felszállás kérdését. Amerikában máris építenek a házak tetejére repülőgép-felszálló helyeket, azonban mégis meglehetősen nagy területre van szükség, hogy a gép megfelelő futás után felemelkedhessen. Most francia tudományos körökben állapították meg, hogy a heliokopter, a helyből felszálló repülőgép összes eddigi modelljeiből, még

a legjobb tervnek bizonyult a magyar származású **Ludvig Edének** a találmánya,

aki harmincöt esztendővel ezelőtt szerkesztett egy repülőgépet, amely nagybárára a heliokopter mai elgondolásában készült.

Ludvig a kilencvenes években ment ki Párisba tanulmányútra. Ugynevezett finom

bronzműves volt. 1896-ban össze is állított egy modellt, amely szenzációt keltett a francia aviatika körében. A francia repülőgéptervezők mintegy háromszáz modellje közül Ludvig gépe volt az egyedüli, amelyet a szakértőbizottság elfogadhatónak talált és százezer frank alapítókével részvénytársaságot akartak alapítani a találmány kiaknázására. De Ludvig nem adta el a találmányt, hazament Budapestre. Ott aztán teljesen magára maradt, mert senki nem akart hiúri otthon a találmány értékességében. Később megint kiment Párisba Ludvig, aki talán a legrégebb magyar repülőgépfeltaláló volt és anélkül halt meg, hogy találmányát tökéletesíthette, vagy a világ elé vihette volna.

Ludvig már négy éve halott s a magánmérnökök társaságának legutóbbi ülésén Brancher mérnök bemutatta egy csapkodószárnyu heliokopter modelljét, amelyet Ludvig szerkesztett. A bemutató ismét nagy tetszéssel találkozott és most

egy francia érdekelttség mindenáron meg akarja vásárolni Ludvig örökösétől a találmányt.

Mintegy négy évtized után, most tehát remélhető, hogy valóra válik egy magyar álmódzó álma és hatalmas gyárüzemekben megindul Ludvig Ede magyar feltaláló találmányának ezer és ezer példányban való elkészítése.

Szörnyű katasztrófa a tengeren

New-Yorkból jelentik: Uj-foundlandi jelentések borzalmas katasztrófáról számolnak be, amely annál inkább kelt érdeklődést, mivel a hajó fedélzetén a Paramouth-filmgyár egyik északsarki expedíciója is ott tartózkodott, amelynek három tagja esett áldozatul a szerencsétlenségnek.

A jelentések szerint a Viking nevű bálnavadász hajó hazafelé tartott. Uj-foundland közelében a hajó kazánjában hirtelen robbanás történt, amelynek váratlan bekövetkezése és szörnyű ereje iszonyu pusztítást végzett. A fedélzeten az utasokkal és a legénységgel 150 lélek tartózkodott, akik közül

a robbanás következtében mintegy huszonhatan azonnal meghaltak, vagy pedig a hullámokban letek halálukat.

A 26 áldozat között szerepel a Paramouth-filmgyár expedíciójának három tagja is.

LEGUJABB

Halálos áldozatai vannak a belgrádi pokolgépes merényletnek

Késő este érkezett jelentés szerint a hadügyminisztériumban történt robbanásnak — mint megállapítást nyert — több áldozata van: egy katonatiszt meghalt, többen pedig súlyosan megsebesültek. A nem hivatalos forrásból eredő hírek a fentiekkel szemben, több halálos áldozatról számolnak be.

A belgrádi rendőrség az éjszakai órákban le-tartóztatásba helyezett egy fiatalembert s két nőt, akiket erősen gyanúsítanak azzal, hogy résztvettek a pokolgépek elhelyezésében. A sebesült őrnagy állapota rendkívül súlyos, mert az egyik karját a robbanás ereje valóságilag letépte.

Magyar uccanevek is lesznek Marosvásárhelyen

A tanácsülés elvi jelentőségű határozata

Marosvásárhelyről jelentik: Marosvásárhely nagytanácsa, ma kedden a késő éjszakai órákba nyulót ülést tartott, amelynek kisebb-szebbi szempontból nagyfontosságú eredménye volt. A Székelyföld fővárosának már régtől kívánsága az, hogy tiszta magyarságához híven uccáit a román elnevezésekkel párhuzamosan a régi magyar nevekkkel is illesse. A magyarság annál is inkább követelte ezt, mert hivatkozhatott egy már meglevő példára, Brassóra, ahol az uccák nevei nem is két, hanem

három nyelven, magyarul, románul és németül szerepelnek a házakon. A tanács ezt az érdekes és fontos kérdést tárgyalta órákon keresztül és izgalmas vitatkozás után Marosvásárhely magyar tanácsatajai ki is vívták, hogy uccáikon ezentúl magyar elnevezések is olvashatók lesznek.

Elvi jelentőségűnek kell tekinteni ezt a határozatot, amely a Székelyföld fővárosában természetesen osztatlan örömet és nagy megelégedést keltett.

Utolsó napok Aradon!

Szerda:

Gyermekek jövőjéről

Nevelési módszert, gyermekkarakter titkait, pályaválasztást, művészeteket, gyermek írásból megmond

PYTHIA pszichografologus.

Fogad: 11-1-ig és 4-7 között. Bulev. Carol (Erzsébet-körut) 71. Ipartestülettel szemben.

Utolsó napok Aradon!

Csütörtök:

Férfiak érvényesüléséről

Mint egy ifjúkorban, frappáns valóságban meg-látja önmagát, érvényesülése lehetőségeit, családtagjai, barátai, üzletlelei lelkét, gondolkodását, kézírásából

PYTHIA pszichografologusnál.

Fogad: 11-1-ig és 4-7-ig Bulev Carol (Erzsébet-körut) 71. Ipartestülettel szemben.

Nincs gazdasági krízis!

Üzletemberek sikere, szerencséje, saját kéz-írásában van.

PYTHIA mindent megmond.

Üzletársak, alkalmazottak, családtagok kéz-írása einozandó.

Fogad: 11-1-ig és 4-7-ig Bulev. Carol (Erzsébet-körut) 71. Ipartestülettel szemben.

JULIUS RÖHMHELD R.T.

hidegfejlesztő-gépgyár, vasöntőde.

Alapítva: 1859-ben.

MAI N Z.

„Arktis“ hűtőberendezések:

Mészárszék, kolbász- és szalámgyárak, vágóhidak, éttermek, szállodák, cukrászdák, kávéházak, kenyérgyárak, sörházak, borpincék, mozik és színházak, tejcsarnokok, szappangyárak, jégvermek, virágházak, kémiai gyárak, tojás-, hal-, vad- és szárnyaskonzerválás stb. részére.

Megrendeléseket felvesz hűtőmérnökünk: Braunstein ur, akinél értekezni lehet a Fehér Kereszt-szállodában péntekig, március hó 20-ig.

Vezérképviselet Románia részére:

BÜHLER TESTVÉREK R. T.

Táviratcím: Diagramma.

BUCURESTI,
Str. Coltel No. 27.

Telefon: 348/03.

Hűtőkészülékek megtekinthetők: EISELE JÓZSEF hentesüzletében és a „DACIA“ kávéházban Aradon.

KUN BELA százhuszezer embert végeztetett ki a Krím-félszigeten

A szovjet hivatalosan csak 58.000 kivégzést ismer be — Ejszakai borzalmak és tömeggyilkosságok — Elő embereket temettek a hullák közé

Szörnyűségek, amelyeket a Cseka emberei sem bírtak ki

Berlinből jelentik: Melgunov, az orosz tudományos akadémia tagja, szenzációs könyvet adott ki a vörös terror vérengzéseiről. A legterjedelmesebb fejezet a Krím-félszigeten történt mészárlásokkal foglalkozik. Moszkva a Wrangel-hadsereg összeomlása után Krím „pacifikálásával“ Kun Bélát bízta meg. Kun Béla a következő nyilatkozattal kezdte meg munkáját:

— Trockij elvtárs azt mondta, hogy amíg egyetlen ellenforradalmár is életben van, addig nem megy el Krímbe. A Krím olyan, mint egy palack, amelynek nyílásán egyetlen ellenforradalmárt sem engedünk elmenekülni. A félsziget három éven át ellenforradalomban

volt, mi azonban majd rövidesen rendet teremtünk.

Hogy Kun Béla mit értett ez alatt, azt csakhamar megmutatták intézkedései. Annak ellenére, hogy a vörös hadsereg főparancsnoka, Frunze, minden magát megadó fehér gárdistának büntetlenséget biztosított, Kun Béla írásbeli parancsokban utasította az összes városparancsnokokat, hogy a volt fehér tiszteket és katonai tisztviselőket végezzék ki. Ezeket a kivégzéseket a hatósági irattárakban talált katonai listák alapján hajtották végre. Ez a páratlan tömeggyilkosság két teljes hónapig tartott.

Csak az első éjszakán, magában Szimferopolban 1800, Theodoziában 120 és Kercsben 1300 embert végeztek ki.

A száműzött magyar vörös diktátor véres keze

Az öldöklésnek ezt a brutális módját azonban később abba kellett hagyni. A vörös hadsereg soraiban is akadtak ugyanis jóérzésű emberek, akik megszöktek a szörnyű munka-elől. A hatóságok tehát kisebb csoportokba osztották a kivégzendőket és naponta 2—3 turnust vezettek a vesztőhelyre, éjszaka főbbet, nappal kevesebbet. A vesztőhelyek környékéről kilakoltatták a lakókat, igen gyakran előfordult ugyanis, hogy a rosszul talált áldozatok a közeli házakba vánszorogtak és ott segítségért könyörgtek. A hullákat pöcegödörökbe vetették és amikor ezek csakhamar megteltek, a kivégzendőket csoportosan kivitték a környékre és ott óriási tömegsirokat ásattak velük, majd levetkőztették és rendszerint éjjel agyonlőtték őket. A holttesteket rétegenként helyezték egymásra, egy csomó hullára nem ritkán egy sor élő embert fektettek, azután megint hullákat és így tovább, amíg a gödör meg nem telt. Százan és százai kerültek így elevenen a sírgödörbe. Kercsben csoportosan vitték ki az embereket a tengerbe és ott vízbe fullasztották őket. A férjekért és gyermekeikért könyörgő feleségeket és anyákat korbáccsal kergették vissza, de sok helyütt azokat is agyonlőtték. A szimferopoli zsidó temető mögött agyonlőtt asszonyokat és gyermekeket találunk.

Juliában és Szebasztopolban hordályakon szállították el kórházakból a betegeket

a vesztőhelyre és pedig nemcsak a tiszteket, hanem közlegényeket, orvosokat, ápolókat, papokat és parasztokat válogatás nélkül. Mi-

kor a városokban kitombolta magát a bolsevikiek dühe, a falvakat vették sorra. Razziákat szerveztek a községekben. Egyedül Szimferopolban 12.000 embert hozták be kivégzésre a falvakból.

Eddig minden indoklás nélkül gyilkolták le az embereket. A következő időkben ugynevezett vizsgálatokat tartottak. Volt olyan hónap is, hogy egymásután 10 ilyen vizsgálat volt Krímbe minden 16 éven felüli lakos ellen. Kiszóttott ivenek 40—50 kérdésre kellett mindenkinek felelnie.

Az egyik táborból megszökött hat tiszt, mire retorzióként 38-at kivégeztek.

A legtöbb kivégzés Szebasztopolban és Baklavában volt, ahol 29.000 embert öltek meg. Köztük Szebasztopolban egyszerre 500 kikötő rakodómunkást, akiknek azt rótták fel, hogy elvállalták a Wrangel-hadsereg behajózásának munkáit.

Szasztopolban azonban nemcsak golyóval, hanem kötéllel is dolgoztak és százával akasztották fel az embereket. A főútvonal tele volt felakasztott tisztek, katonák és civilek hulláival, az áldozatokat az uccán fogták el és minden ítékezés nélkül felakasztották. Az uccai kivégzések célja nyilvános okulás volt. Akasztófaik használták a sürgönypóznakát, a sétányok fáit, sőt az emlékműveket is. A betegeket és sebesülteket a kórházakban gyilkolták meg. Kun Béla működés alatt Krímbe 120.000 embert végeztek ki és hogy ez nem túlzás, azt bizonyítja az, hogy a bolsevisták kimutatásai is beismernek 58.000 kivégzést.

Temesvári előkelő üvegkereskedő hirtelen halála az aradi pályaudvaron

Baruch Rezső, a temesvári Üvegüzem társ tulajdonosa, szívvelhűdést kapott a vasuti restiben — Bátyja, Baruch Miksa, ugyancsak Aradon halt meg hirtelen halállal

Az elmúlt éjszaka az aradi pályaudvaron tragikus körülmények között bekövetkezett haláleset történt. A temesvári kereskedőtársadalom régi és köztiszteletben álló tagja Baruch Rezső, az Üvegüzem társ tulajdonosa, hazafelé utaztában hirtelen meghalt.

A 65 éves Baruch Rezső hosszabb idő óta betegeskedett és főbbizben Bécsbe utazott kezelésre. A múlt héten is Bécsbe ment, ahonnan tegnap éjjel tért vissza a budapesti gyorsal. Aradra érkezve, Baruch Rezső bement a vasuti étterembe, hogy megvárja a temesvári vonat elindulását. De még le sem ült az asztalhoz, amikor

hirtelen összeesett és egy pillanat alatt meghalt.

Az éttermi vendégek között a hirtelen halál nagy riadalmat keltett. Baruch Rezső segítségére siettek, orvost is hívtak, de ez már csak a beállott halál állapotát állapíthatta meg. Baruch Rezső holttestét kiszállították az aradi zsidó temető halottaskamrájába, a tragikus esetről pedig értesítették családját.

Baruch Miksa öt évvel ezelőtt ugyancsak Aradon, egy törvényszéki tárgyaláson halt meg hirtelen

és helyét a cégben Tanczos Ernő, Baruch Rezső veje foglalta el.

Az elhunyt hozzátartozói ma megérkeztek Aradra, hogy a holttest hazaszállítására iránti intézkedéseket megtegyék. Baruch Rezsőt ugyanis Temesvárott fogják örök nyugalomra helyezni. Halálát kiterjedt család, előkelő rokonok gyászolják, köztük Fenyes Ferencet, a szabadkai Bácsmezei Napló szerkesztő-tulajdonosát döntötte gyászba hirtelen elhunyt.

Aradi nyertes a kolozsvári mentősorsjáték húzásán

A vasárnapi húzás nyereségjegyzéke.

Kolozsvárról jelentik: A mentősorsjáték vasárnapi húzásán a következő számok nyertek: 100.000 lejt nyert: 108.639. — 25.000 lejt nyert: 123239. — 10.000 lejt nyertek: 37542 51987 77558 113140 115579 159932. — 2500 lejt nyertek: 2691 8674 12341 51414 64740 68729 79574 80276 109701 121852. — 300 lejt nyertek: 6402 6818 7544 9773 9842 10868 13782 13948 14628 19829 20853 21337 23016 24654 25335 25630 28161 28412 29445 30649 37788 37942 41237 41654 41911 43492 43744 47386 47795 51534 53335 53644 54302 54661 57506 57642 60208 60948 60955 61881 62247 62344 63158 67156 70188 70839 72160 73403 73658 74852 75455 75806 79192 79733 81606 87952 91872 92305 92607 92926 95834 97125 97363 98800 99077 99148 99292 101328 101334 104078 105839 110627 114224 116883 118819 119705 121473 123098 126942 128189 128196 129498 130923 131889 132757 133868 133973 134463 134894 136325 138812 139698 140688 142006 144798 145042 146091 148206 149565 150 lejt nyertek: 804 1262 1359 2237 2661 5714 6386 6583 8068 8186 8843 8944 12135 13249 14764 17528 22127 22315 25861 25944 32001 34973 35712 42012 42848 43568 44004 44605 51219 51791 51840 55048 56066 56498 56941 58550 60405 60577 67487 67820 68932 70045 70222 70930 71074 72022 72579 73258 74233 74491 77693 79454 79784 81020 81876 82035 83058 83282 86021 92409 94445 95516 95810 96070 96738 97649 100387 103520 103706 105523 107047 107114 108080 109162 111376 112289 112893 112973 116223 117566 118098 119294 120278 120398 123636 125491 130885 132256 132820 134355 137154 139752 140801 141228 142284 143523 145451 146938 148136 149074.

Nagyobb nyereségeket nyertek: Bányai Erzsébet, Cămpia Turzi (Aranyosgyéres), Popper Sándor (Baia-Mare), Frana Péter (Cluj) Calea Victoriei No. 89, Simberger Lajos (Jimboalea), Kaplun Bözsike (Tg.-Mures) Sir. Dragalina 6, Papp István (Arad) Str. Domn. Balasa 119, Bocsa Andrásné (Arad) Str. Pompiliu 45.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az aradi pénzintézetek a husvétii vásár eredményeitől várják a pénzpiac felélénkülését

Tulzott hírek terjedtek el a külföldi kölcsön hatásáról az egyes nagyvárosok pénzpiacain — Jelentékeny módon emelkedtek a magyar jelzalog papirok — Deterding tárgyalásai Bucurestiben

Egyes belföldi lapjelentések arról számolnak be, hogy a külföldi kölcsömek máris előnyös hatása mutatkozik egyes nagyobb erdélyi és bánáti városok pénzpiacain. A kölcsön elsősorban Bucuresti, Arad és Temesvár, valamint a szász és sváb gazdasági centrumok nagybankjainak forgalmában idézett elő kedvező hangulatot, amelynek hírére az illető értéklések azzal indokolják, hogy a fölzsabadult vállalkozási szellem fokozottabb mértékű ipari hitelgénylésekben próbál érvényesülést keresni. Alátámasztani látszik a híradást az a körülmény, hogy a kormány gazdasági tényezőit valóban foglalkoztatja az a gondolat, hogy az ipart olcsó hitelhez juttassa, amelynek kamatnívója nem lenne magasabb 12 százaléknál és időtartama nem kevesebb egy évnél. A jelentések szerint a valutahitelek máris olcsóbbodnak és a tárcaanyag escomptjában ugyancsak ez a tendencia volna tapasztalható.

A hírekkel kapcsolatosan érdeklődtünk az aradi pénzpiac vezető bankjainál, hogy mennyiben felelnek meg az optimista tendenciájú hírek a valóságnak? Több aradi vezető pénzintézetnél nyert értesülésünk szerint ezek a hírek a kölcsön közvetlen hatásait illetőleg legalább is *tulzottan optimisztikusnak mondhatók*. Mint nagyon jól tudjuk, a kölcsön megkötése nem egyértelmű még a dollármilliók effektív beözönlésével és speciálisan Aradon megállapítható, hogy a pénzpiac üzletmenetében semmiféle változás nem történt. Ezzel szemben ma is ugyanazzal az óvatossággal kezelik a pénzintézetek a hitelkihelyezéseiket, mint a gazdasági válság legsúlyosabb napjaiban, mert a piac vérkeringésének egészséges fellendülését úgy a kereskedők, mint az iparosok a közelgő husvétii vásár forgalmától remélik. Kilátás van ar-

ra, hogy a husvétii vásár forgalmának várt eredményei a pénz cirkulációjában enyhe háusset idéznek elő és ez az egészséges körülmény sokkal közvetlenebb módon éreztetheti majd előnyös hatását az aradi pénzpiacra, mint amennyit a külföldi kölcsönnek tulajdonítanak. Figyelmet keltett azonban az aradi pénzpiacra is az a körülmény, hogy a magyar jelzaloglevelek a külföldi magánforgalomban jelentős áremelkedéseket értek el, ami a hivatalos jegyzékben is kifejezésre jutott, amennyiben 61-ről 79-re emelkedtek. Pénzügyi körökben a magyar értékpapírok árfolyamemelkedését az angol-olasz flottaegyezménnyel és azokkal a tárgyalásokkal hozzák összefüggésbe, a melyeket Magyarország egy újabb államkölcsön felvétele érdekében igen kedvező hangulatban folytat. Az új magyar államkölcsön sikerét már eleve jelzi az a körülmény, hogy a Pesti Hazai Takarékpénztár új kibocsátású zálogleveleit az öt legelőkelőbb svájci pénzintézet vette fel.

Bucurestiben ugyancsak nagy érdeklődés nyilatkozik meg az agrártermelők adósságának konvertálási tervei iránt, amelyre a kormány a Creditul Agricol révén a külföldi kölcsönből tíz millió lejt kíván fordítani. Ennek következtében a jelenlegi 22 százalékos terhek 60 százalékos csökkenését várják, emellett arra számítanak, hogy a földhozadék értéke ugyanilyen arányban emelkedik. A bucaresti-i gazdasági körök optimizmusát erőteljes mértékben befolyásolja a Royal Dutsch petroleum-concern érdeklődése is az állam tulajdonát képező, jelenleg még kiaknázatlan petroleum-területek iránt. A jelenleg folyó tárgyalások sikere azzal is biztat, hogy Deterding újabb külföldi pénzforrásokat nyit meg kölcsön formájában romániai ipari piacok számára.

Az adók ötvenszázalékos csökkentését kéri Nagyvárad iparossága

Kéri a pénzügyminisztertől a forgalmi adó teljes eltörlését

NAGYVÁRADRÓL jelentik: Az Ipartestület közgyűlése elhatározta, hogy a pénzügyminiszterhez feliratot intéz, amelyben hivatkozással a hártárméti városok iparának nehéz helyzetére, az 1931-es adókirovési alap ötvenszázalékos leszállítását kéri. Ugyancsak kérni jogják a forgalmi adó-

nak teljes eltörlését, mivel a minimális forgalom megközelítő arányban, sincs az előirányzott adóalappal. Az egész ország iparostársádalma érdeklődéssel várja a nagyvárad i partestület akciójának eredményét, amelyet méltányos elbírálas esetén követésre méltó precedensként fog tekinteni.

Megegyezhetnek községeikkel a régi italmérők május hó 31-éig

Mellőzhető az árlejtések kiírása a régi jogtulajdonosok esetében, ha sikerül a barietre nézve a községgel megegyezniük — Differenciák merültek fel a rendelet végrehajtási terve miatt a pénzügy- és a belügyminisztérium között

Az Aradi Közlöny akcióját, amelyet napokkal ezelőtt az italmérési engedélyek új bérbeadása ügyében indítottunk a pénzügyminisztériumi rendelkezés ellentmondásainak kimutatása érdekében, az érdekeltek körében egyre növekedő érdeklődés kíséri. Eltekintve attól a megriadástól, amelyet az ominózus pénzügyminiszteri rendelet a falusi italmérők körében okozott, akiknek primitív létalapjukat veszélyezteti a nehéz áldozatok árán megszerzett italmérési jog elvesztésének lehetősége, *ujabban a pénzügy- és a belügyminisztérium között is súlyos differenciák merültek fel a rendelet tervbevett végrehajtása miatt*, amelyeknek eliminálására a pénzügyminisztérium delegált bizottságot küldött ki. A bizottságnak az a javaslata, hogy a falusi italmérési engedélyek kiadására az egyes községek május hó 31-ig hosszabbítsák meg az árlejtési terminust. Tehát ezzel az intézkedéssel momentán

elhárítanak az italmérési engedélyek április hó 15-én esedékes revízióját és árlejtését. A bizottság intenciója az, hogy az egyes községek május hó 31-ig minden árlejtés mellőzésével egyezzenek meg a falusi italmérési engedélyek régi tulajdonosaival további öt évre. Ezeket a megegyezéseket az italmérési engedély tulajdonosai és az egyes községek előjáróságai között az illetékes pénzügyigazgatóságok fogják jóváhagyni.

BETILTOTTÁK A LAPOK SORSOLÁSI AKCIÓJÁT. Több napilap, példányszámának emelése érdekében ingyen-sorsolásokat rendezett, a melyekben fát, zsírt, vagy cukrot juttatott szerencsés olvasóinak. Az ilyen kereskedelem-ellenes, engedély nélküli sorsolásokat a hatóságok beszüntették Erdély és a Bánát városainak területein. A betiltás az érdekeltek körében élénk meglepetést keltett.

Szerdán nyílik meg a temesvári tenyészállatkiállítás

Nagy érdeklődés Arad megyében

Temesvárról jelentik: Gazdasági körökben általános érdeklődéssel várják a március 18-án, szerdán megnyíló tenyészállatkiállítást, amelynek sikere érdekében a rendezőség, Bocu Sever bánáti kormányzóval az élén, hathatós munkát fejtett ki. A rendezőség vezetője, mint ismeretes, Marsieu Justin dr., az aradi Mezőgazdasági Kamara elnöke, aki az utóbbi időben naponként utazott át Aradról Temesvárra, hogy az előkészítés munkáját végezze.

A vásár rendezősége ma délután bíraltatta meg az ország minden részéből érkező tenyészállatokat, huszonhat bíráló bizottság működött. A legszebb állatok díjazására összesen 120.000 lejt fordítanak, ezenkívül pedig száz oklevelet és ötven arany-, ezüst-, valamint bronzérmét adnak ki. A közönség részére a kiállítás szerdán reggel nyílik meg. A kiállítás rendezősége kedvezményes áru jegyeket kért a látogatók számára a CFR vezérigazgatóságától és ezért mindazok, akik ebből az alkalomból Temesvárra utaznak, a vasúti jegypénztárnál kell, hogy az ügyben érdeklődjenek. Arad megyében nagy érdeklődéssel várják a kiállítás eredményét, miután számos arad megyei gazda szerepel a kiállítók között.

Feketelistát készítenek az aradi szabók. Arad előkelő szabócégei annak a követelő szükségyszerűségnek belátására ébredtek, hogy az egyre szaporodó notórius nemfizetőkkel szemben csak az összefogás nyújthat védelmet. Egy legutóbb lefolyt gyűlésen ezek a cégek elhatározták, hogy a jövőben közzölni fogják egymással összes kinnlevőségeiket és a további hitelezést is megszigorítják, oly módon, hogy fekete-listát állítanak fel azokról a rosszindulatú vevőkről, akiknek többé egyikük sem nyújthat hitelt, sőt akiket még készpénzfizetés mellett sem szolgálhatnak ki. Szó van továbbá a fenti cégek között a fazonárakról, melyek csak készpénzzel lesznek fizetendők és a munkásaiknak fizetendő bérek egyöntetű megállapításáról is, az egyes cégek nívója és üzleti rezsije szerint, valamint a fel-felburjánzó zug-szabóság elleni védekezésről.

Fizessen elő

a legnagyobb magyar lapra, az

UJSÁG-ra

leggyorsabb hirszoigalat,
a legjobb munkatársak:

Kóbor Tamás, Márai Sándor, Lynkeusz, Szomorv Emil, Pünkösti Andor, Elek Artur és a magyar irodalom legjobb erbi irják a lap minden sorát.

Előfizetési ára:

Egy hóra . . . 200 lejt
1/4 évre . . . 500 lejt

Előfizetni lehet:

Sándor Iván hirlapiroda,
Löbl hirlapiroda
aradi cégeknél.

Oroszországot a német nehézipar látja el áruval

A szovjet óriási erőfeszítései — A német nehézipari koncern egyik vezetője nyilatkozik Budapesten

Budapestről jelentik: Max Theobald Harder, a német nehézipari koncern egyik vezetője, aki nemrégiben Oroszországban járt és ott tárgyalásokat folytatott a német nehézipar képviselőivel ma Budapestre érkezett. Az igazgató bizonyos szabadalmak ügyében folytat tárgyalásokat Budapesten és megérkezése alkalmával nyilatkozatot adott egy budapesti lapnak. Nyilatkozatában érdekes képet nyújt az oroszországi viszonyokról. Harder elmondotta, hogy Oroszországot teljesen a német nehézipar látja el cikkeivel. A szovjet óriási erőfeszítéssel igyekszik keresztyülvinni gazdasági programját és ha ez nem sikerül, szörnyű nyomor vár Oroszországra. Az orosz ipari munkásság helyzete

retlenetes, a munkások kilencven százalékának csak egy inge van és helyzete rosszabb, mint a német munkanélkülie. Csupán a hivatalnokok élnek jólében, magas fizetésük van és a szovjet autói járnak. Elmesélte az igazgató, hogy amerikai és német mérnökök felépítették a leningrádi villamosági gyárat, amely 20.000 hivatalnokot és munkást foglalkoztat. Hamarosan felépül az Izzólámpagyár is, mely Európa egyik legnagyobb gyára lesz. Harder Stalinnól is mondott érdekes részleteket:

— Stalin úgy él, — mondotta — mint bármely európai uralkodó, nagy testőrséget tart és néhez hozzá bejutni. Egyébként szimpatikus és megértő embernek ismertem meg.

— Mezőgazdasági kiállítás. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület f. évi március 20—25. napján rendezi Budapesten immár a 40-ik kiállítást és vásárt, mely a mezőgazdaság minden ágát felöleli. A kiállítás legfontosabb csoportja ezidén is a tenyészállat kiállítás és vásár, melyre be lett jelentve eddig 200 lo, 700 szarvasmarha, 600 juh, 1200 sertés s több mint 1500 baromfi a legkiválóbb tenyészetekből. Kiemelendő a venőmag és termény, tejgazdasági kísérletiügyi, tudomány és szakoktatásügyi, házipari és élelmiszeripari, borászati, halászati, munkülőben a különböző agrárszervezetek, egyesületek, szövetségeik csoportja és az ehhez csatlakozó nagyszabású mezőgazdasági gép és eszköz kiállítás, amely igen gazdag és tanulságos anyagot ígér bemutatni. A kiállítás vásárral kapcsolatos, tehát ezekből vásárlás is lehetséges és igen alkalmas a kényelmes beszerzésre, valamint a mezőgazda-

ság és zőipar reprezentánsaival való összeköttetések és kapcsolatok felvételére. A kiállításra utazóknak 50 százalékos vasúti és 60 százalékos vízumkedvezmény biztosítatik.

— Már Kiszénön is maximálják az árakat. Tegnap kihirdették Kiszénön az ármegállapító bizottság által maximált árakat. Ezekből kitűnik, hogy a falusi lakosság cseppet sem él olcsóbban, mint a városi, sőt egyes cikkeket még drágábban kell megfizetnie. Érdekesnek tartjuk egyes árak leközlését. Liszt 4, 5,50, 6 és 8 lej. Kenyér 5 és 6 lej. Kéni 1,50. Marhahús 26. Borjú 32. Bárány 30. Zsir 40. Szalonma 32. Szódavíz 2,50—5 és 10 lej.

Egy liter bor: 2 lej 70 bani

Megjelent az orosz bor a fiemei kikötőkben Budapestről jelentik: A orosz dumping-bor megjelent az európai piacokon. Az oroszok még hónapokkal ezelőtt bejelentették, hogy az európai termelőkkel nemcsak szemes-terményekben, fában és szőrmeárukban, hanem borból is felveszik a versenyt és köztölték, hogy hihetetlen olcsó áron akarják híres kaukázusi boraikat árusítani: 2 lej 70 baniért.

A régóta jelzett orosz bor a fiemei kikötőbe szombaton tényleg be is futott. A bort olasz kereskedők vették meg, akik egyrészt a bort benn az országban akarják plasszírozni, másrészt azonban a bor iránt erősen érdeklődő Franciaországot fogják ezzel a készlettel kielégíteni.

— Leszállították a gabona-vagonok után fizetendő óvadékot. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: A gabonakivitel elősegítésére alakult kormánybiztosság előterjesztésére a C. F. R. vezérigazgatósága hozzájárult ahhoz, hogy a gabonatermelők által az egyes állomásokon rendelt vagonok után fizetendő óvadék 500 lejre szállíttassék le, kivéve szeptember, október, november és december hónapokat, amikor az óvadék 1000 lej.

A szerkesztésért felelősen
SALGÓ HENRIK
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITIUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szolg. hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak választéval megírt kérdéskódásra válaszolunk. Ajánlatok jelleges levelek továbbítására megírt előpostabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DELUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL.

ALKALMAZÁS.

JÓLFOZÓ mindenes azonnalra keresetűk. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában n. 875

SZOLID, megbízható szobalány ajánlkozok. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalban kér. 896

LAKÁS.

Nem lesz üres lakása,
ha a kiadó lakásról apróhirdetést tesz közzé az
Aradi Közlöny-ben.

KIADÓ Bn. Reg. Ferd. 15. kötszobás, fürdőszobás uccai garcon lakás, háromszobás udvari lakások földszinten és emeleten. 892

KÉTSZOBA, konyhás 1-ső emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cim: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

VOLT EÖTVÖS-uccában négyszobás földszintes modern lakás kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 895

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

VÉTEL ÉS ELADÁS.

INGYEN adok 10 literrel többet, na 5 liter bort vásárol 10 lejostól feljebb aszút, vöröset. Str. Calvin 1. 890

GYONYORU VITRINEK 3500 L., restaurált intarziás szekrények 3500 lej, ezüst gyertyatartók, antik agyak, Bieder-mayer fotelok és divány, hintaszék, asztalok, tükrök, festmények, álló villanylámpák, toalettgarnitúrák, ebédlő és ösz-szekő perzsa és gyári szőnyegek, fotelok, szalónok, garcon és complete hálóok, ebédlők, uriszobák, szalonberendezések, zongorák, pianinók, hegedők, disztárgyak, íróasztalok, könyvszekrények, stb. stb. eladók. **SALGÓ É** bizományi üzlete Arad, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

KERESZTHUROS „Stingl” zongora eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 889

KERESEK nyersolaj motort használó 10—15 lóerőt. Ajánlatokat: Karabin János, Brád. 891

Női model kalapok 150 lejtől alakítások 50 lejtől „Hunia” Strada Metiano (v. Forray-u.) 14.

GARANTALOM A BIZTOS

ÉS GYORS SIKERT úgy az eladó, mint a vevőnek, ha 10 év óta fennálló bizományi üzletnek fordul. Megrendelőim részére sürgősen keresek 12 személyes complete ezüst erőszekőzt, ezüst tálakat és tálakat, antik ezüsttöket, perzsa ebédlőszőnyegeket és szalon tőröket, Thonet székeket, márkás figurális porcellánokat, disztárgyakat, Bieder-mayer vagy empir tűzőlámpát és íróasztalt stb. **Kivánatra házhoz megyek.** — **SALGÓ É** bizományi üzlete Arad, Strada Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

ZONGORA, rövid, eladó vagy bérbéadó. Flam Miksáné, Str. Filipescu (Flerian-ucca) 11. 897

Előnyömdáknak

I. minőségű külföldi kékport, kilogrammonként 250 lej árban utánvét küldök. Kivánatra mintával **Kárpáti áruügynök** szolgálhatok Arad, Str. Episc. Radu 22.

Jól értékesíti eladó áruját,

felesleges holmiját az **Aradi Közlöny** apróhirdetése útján.

HUNGARIA
Nagyszálloda
BUDAPEST,
a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítási-ára kisebb tételekben keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

MACULATURA PAPIR 6 kg-os csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

ÜZLETEK.

Április 1-én nyílik meg v. Tököl-tér 12. sz. alatti E T E R E M.
Abonnensek felvételnek. 4 tábl étel 25 lej. A n. é. közönség szives pártogását kéri a tulajdonos.

FŐTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzletelhelyiség azonnal kiadó Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

ÜZLETELHÉLYISÉG a Szabadság-tér sarkánál ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmetestű és üzletüzlet volt. azonnalra kiadó Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

HAZASULANDÓK FIGYELMEBE! Ajánlunk legolcsóbban Világos politúros új és használt női ruhákat 3700-tól 28.000 lejig. Uriszobákat, ebédlőket 12.000-tól 50.000-ig. Szalónok 2500-tól, antik butorok, empir könyvszekrény, bőrgarnitúrák 6500-tól 14.000 lejig. Íróasztalok, hintaszék, fehér leányzóba, gyermekágyak, 8 részes és ruanyos matracok 1000 lejtől, perzsa szőnyegek, tükrök, festmények, disztárgyak, szövőr-rama, mángorló, complete étkezt- és uveg-szervizek, 12 személyes ezüstkészlet, karosszék 500 lejtől, ottománok 1.000 lejtől, előszoba-fogas 650, hármanjtos gardero-be szekrény, egyszerűbb politúros szekrény 800-tól, rézágak, rézmosdók, tüngönyök, kézimunkák, zongorák, hegedők, pianinók, varrógépek 1000 lejtől, Remington-írógép, csillarak, zenélő óra, zsuz-asztalok, ezüst gyertyatartók, stb stb. Gyors és pontos elintézést biztosítunk, vidékiek részére csomagolással, szállítástól gondoskodunk. „COMISIO” biz-üzlet Arad, Bul. Reg. Ferdinand 21.